

Aleg 266

Sprawozdanie

Komisji bankowej z projektem ustawy, zmieniającej § 50. ustawy
z 17. lutego 1905 l. 40. dz u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. lutego 1914 przekazano Komisji bankowej sprawozdanie Wydziału krajowego o włościach rentowych, które obejmuje prócz oceny całokształtu czynności Komisji krajowej dla włości rentowych za czas od 1. grudnia 1911 do 31. grudnia 1912, także wniosek o uchwalenie ustawy, zmieniającej przepis § 50. ustawy o tworzeniu włości rentowych.

Z uwagi na to, że załatwienie kwestyi zmiany ustawy, proponowanej przez Wydział krajowy nie cierpi zwłoki, Komisya bankowa postanowiła wyłączyć z materiału do jej obrad przekazanego tę właśnie sprawę i ją przedewszystkiem załatwić, zastrzegając omówienie innych spraw osobnemu sprawozdaniu.

Powołana do życia ustawa krajowa z 17. lutego 1905 l. 40 dz. u. kr. instytucya włości rentowych pomyślana w chwili uchwalenia ustawy w szerszych rozmiarach ciągle i statecznie się rozwija, zyskując co raz to szersze koła osób, pragnących korzystać z kredytu rentowego, opartego na ustawie z 17. lutego 1905.

Według pierwotnego założenia sankcyonowanego przepisem § 50. ustawy, suma listów rentowych nie może przekraczać 5,000.000 K, a podwyższenie tej kwoty może nastąpić tylko w drodze ustawy krajowej.

Już w 3 lata po wejściu w życie wspomnianej ustawy — w r. 1909, widział się Wydział krajowy zniewolonym wystąpić przed Wysoki Sejm z wnioskiem o zmianę przepisu § 50., gdyż granica dla akcji Komisji krajowej dla włości rentowych okazała się za ciasna.

Na podstawie wniosku Komisji dla reform agrarnych z 11. października 1909 l. 4.995 uchwalił Wysoki Sejm ustawę z 1. lipca 1910 l. 167 dz. u. kr., którą dokonano zmiany § 30. ustawy z 17. lutego 1905 l. 40 dz. u. kr. w tym kierunku, że sumę emisji listów rentowych podniesiono do 10,000.000 K.

W dalszym trzechleciu czynności Komisji krajowej dla włości rentowych zapotrzebowanie kredytu opartego na organizacyi włości rentowych wzmogło się jeszcze intensywniej, czego dowodem znaczna suma dokonanych dotychczas emisyj.

W szczególności emitowano i puszczone w obieg listów 4%:

W czasie od 2. kwietnia do do 31. grudnia 1907 na sumę	184.700 K
„ roku 1908 na sumę	1,433.300 „
„ „ 1909 „ „	1.134.650 „
„ „ 1910 „ „	1,786.000 „
„ „ 1911 „ „	483.800 „
„ „ 1912 „ „	94.700 „
czyli razem w sumie	<u>5,117.150 K</u>

Listów 4¹/₂%:

W czasie od 7. czerwca do 31. grudnia 1911 na sumę	717.850 K
„ roku 1912 na sumę	1,027.750 „
„ „ 1913 „ „	498.800 „
w czasie od 1. stycznia do 19. lutego 1914 na sumę	<u>172.250 „</u>
czyli razem w sumie	2,416.650 K

Ogółem emitowano dotychczas listów rentowych na sumę 7,533.800 K., a ilość zgłoszeń o pożyczki rentowe, które do Komisji krajowej dla włości rentowych wpłynęły i które udzieleniem promes całkowicie wyczerpują fundusz emisyjny w ten sposób, że obecnie pozostaje do dyspozycyi Komisji jedynie suma 130.700 K. Zgłoszenia natomiast, które w biurze Komisji się znajdują, a które jeszcze nie zostały promesami załatwione, reprezentują zapotrzebowanie przeszło 3,000;000 K., które przy obecnym stanie funduszu Komisji nie może być zaspokojone.

W tych warunkach okazuje się dalsza emisya listów rentowych, względnie podwyższenie sumy emisyjnej rozwojem instytucyi włości rentowych nieodzownie wskazane.

Proponowane przez Wydział krajowy podwyższenie sumy emisyjnej do 20,000.000 nie jest wygórowane, skoro się zważy, że już w okresie siedmiu lat suma 10,000.000 K. w drodze emisji uzyskana, została prawie zupełnie konsumowana. A uchwalenie podwyższenia sumy emisyjnej jest tem bardziej wskazane w obecnej chwili, skoro po 2 latach klęsk elementarnych, które nawiedziły nasz kraj rolniczy, zapotrzebowanie kredytu z tej strony jest bardzo znaczne, chociażby ze względu na potrzeby należytego prowadzenia gospodarki, a podwyższenie sumy emisyjnej może również przyczynić się do poparcia akcji zainicjowanej w Wysokim Sejmie, celem ulżenia, skutków strasznej katastrofy elementarnej.

Komisya bankowa wnosi przeto:

- I) Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy;
- II) Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

- a) by w drodze ustawy przyznał listom rentowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem emitowanym do wysokości 20,000.000 K nominalnej wartości, charakter walorów pupilarnych kaucyjnych depozytowych;
- b) by w drodze rozporządzenia przyznał ulgi podatkowe i należnościowe przyznane emisji listów rentowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem dotychczasowej emisji, także listom rentowym dalszej emisji aż do wysokości 20,000.000 K nominalnej wartości.

Przewodniczący:

Adam.

Sprawozdawca:

Horbaczewski.

Ustawa

z dnia zmieniająca postanowienia § 50. ustawy z dnia 17. lutego 1905. (Dz. u i rozp. kr. Nr. 40.) w jego brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 1. lipca 1910 r (Dz. u i rozp. kr. Nr 167).

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienie §. 50. ustawy z dnia 17. lutego 1905 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 40. w jego brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 1. lipca 1910 r. Dz. u. i rozp. kr. Nr. 167 uchyla się i ma na przyszłość brzmieć, jak następuje:

§ 50.

Każdoczesna suma znajdujących się w obiegu listów rentowych nie może przenosić kwoty (20,000.000) dwudziestu milionów koron.

Podwyższenie tej kwoty może nastąpić jedynie w drodze ustawy krajowej.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu, rolnictwa i spraw wewnętrznych.
